

بیمارستان و دارالشفای حضرت زهرا (س) مرضیه (س)

زایمان با بی حسی

اپیدورال

تاریخ بازنگری: مهر ماه ۹۶

آغازین راحت شدم و خوابیده بودم و سر بچه ام را در ناحیه نشیمن حس می کردم و هر وقت می گفتند زور بزن قادر بودم این کار را بکنم. خیلی لذت داشت که تولد بچه ام را دیدم و باورم نمی شد که زایمان تمام شد و او الان روی دست های دکتر است! نه درد کشیدم نه بیهوش شدم. من به همه آنها که گفتند چرا سزارین نمی شوی و مگر زمان مادربزرگ هاست که طبیعی زایمان کنیم و ما را بی کلاس یا متحجر خواندند، می گویم اتفاقا الان در همه دنیا برای زایمان کلاس آموزشی می روند و همه خانم ها به غیر از آن ها که بیماری دارند یا مساله خاصی برای جنینشان پیش بیاید طبیعی زایمان می کنند. من توسط یکی از اقوامم که در اروپا زندگی می کند، تشویق شدم که این راه را تجربه کنم. الان هم راضی ام و به دوستانم توصیه می کنم. از همه فوایدش که بگذریم، ارزش بوسیدن نوزاد پس از تولد به یک دنیا می ارزد.

خانم ۲۷ ساله دیگری بعد از این تجربه می گفت:

با اینکه قبلا در کلاس ها برایمان توضیح داده بودند اما باز هم می ترسیدم. برای همین ترس، پس از اپیدورال به دست شویی نیاز پیدا کردم و به راحتی خودم قدم زدم و رفتم دست شویی. حین زایمان هم با ماما و دکتر گپ می زدم و خوشحال بودم حتی همسرم اجازه داشت به اتاق زایمان بیاید. درست مانند کشور های خارجی و فیلم ها!

*کانال تلگرام بیمارستان: @zahrayemarziye

در مواردی که زایمان سزارین باید به صورت اضطراری انجام شود یا زمانی که مادر با مشکلات انعقادی خون مواجه است، انجام اپیدورال امکان پذیر نمی باشد ممکن است در یک طرف بدن بیشتر از طرف مقابل اثر کند. درد خفیف در محل تزریق و خارش ممکن است رخ دهد. علیرغم اینکه بین عامه مردم شایع شده که انجام اپیدورال همراه با ایجاد سردرد و کمردرد می باشد لازم به ذکر است که بروز کمردرد خود از عوارض بارداری بوده (به علت تغییر در انحنای ستون فقرات و نیز فشار حاصل از وزن رحم و جنین) و ربطی به اپیدورال و اسپینال ندارد. در مورد سردرد هم باید عنوان نمود که انجام اپیدورال در شرایط عادی هیچگاه با بروز سردرد همراه نبوده و فقط در موارد نادر که خود بیمار دچار ناهنجاری ستون مهره ها باشد احتمال سردرد وجود دارد.

نظر یک خانم درباره این روش زایمان:

یکی از خانم هایی که با روش اپیدورال زایمان بدون درد را تجربه کرده بود (خانم ۳۲ ساله) این طور گفت: من به محض اینکه چند لحظه منتظر ماندم و حس ترس داشتم که الان این سوزن را در نخاعم فرو می برند، بدون هیچ احساسی، گفتند تمام شد. دقیقا ۷ تا ۸ دقیقه بعد، از دست آن درد

قطعا یکی از جذابترین و مهیجترین تجربه‌های زندگی هر خانمی، زایمان اوست؛ تجربه‌ای که به دردناک بودن، معروف است اما می‌توان آن را طوری تسهیل کرد که در عین حالی که بدون درد است، فرد مجبور نشود تن به تیغ سزارین و عوارض بیهوشی عمومی بسپارد. روش اپیدورال یکی از روش‌های مرسوم برای زایمان است که مادر در حین تولد نوزاد هیچ دردی را حس نمی‌کند و در عین حال در هوشیاری کامل به سر می‌برد.

امروزه در اروپا حدود ۸۰ درصد و در آمریکا ۵۰ درصد زنان درخواست بی‌دردی حین زایمان را دارند اما در ایران چون خانم‌ها از این موضوع بی‌اطلاع هستند رو به سزارین می‌آورند. ممکن است اپیدورال در هر بیمارستانی مقدور نباشد زیرا نیاز به یک متخصص بیهوشی دوره دیده در گذاشتن سوند اپیدورال جهت بیحسی دارد. این روش در تمام زایمان‌های طبیعی بدون درد مثل هیپنوتیزم زایمان در آب استفاده می‌شود و در زایمان سزارین هم می‌توان از این روش بهره برد.

حق هر انسانی است که در دنیای مدرن طب امروز، بی‌دردی را طلب کند و برای همین است که بیماران نیز از کشیدن و پرکردن دندان تا سردرد و درد زایمان را با حداقل درد می‌خواهند. استفاده از روش اپیدورال، برخلاف تصور عوام، نه تنها تهاجمی نیست؛ بلکه به عنوان تکنیک طلایی استاندارد دنیا معرفی شده است. ما فقط برای دقایقی حس

درد قسمت فوقانی شکم یا همان ناحیه اپیدورال را بلوک می‌کنیم و برای این کار از فرد می‌خواهیم در حالتی نشسته و کاملا بی‌حرکت قرار بگیرد و قبل از انجام بلوک، پوست را ضدعفونی و کمی بی‌حس می‌کنیم. سپس سوزن مخصوصی را در فضای اپیدورال (که فضایی خارج از نخاع است) قرار داده و کاتتر را در جای مناسب گذاشته و سوزن را برمی‌داریم. داروها را از راه لوله نازک کاتتر تجویز می‌کنیم و چون اعصاب انتقال‌دهنده بلوک می‌شوند، درد کاهش می‌یابد. ۱۰-۱۵ دقیقه دقیقه بعد اثر بلوک ۸۰ تا ۱۰۰ درصد از درد را می‌کاهد. بلوک اپیدورال را می‌توان تا هر وقت نیاز بود ادامه داد و پس از زایمان کاتتر را خارج کرد تا حدود ۲۰ دقیقه بعد از تزریق آخرین دارو حس شما به حالت عادی برگردد. بی‌حسی ناحیه‌ای به شما اجازه می‌دهد در طولانی‌ترین زمان زایمان (مرحله باز شدن دهانه رحم) استراحت کنید و سپس وقتی دهانه رحم کاملا باز شد انرژی کافی برای زور زدن داشته باشید. تحقیقات فراوان ثابت کرده‌اند که این بی‌دردی برای مادران کاملا بی‌خطر است. ما علاوه بر مواردی که خود مادران درخواست زایمان بدون درد دارند، در مواقع خاص مانند بیماران شدید ریوی، قلبی عروقی، فشار بالای بارداری، صرع و مواردی که بیهوشی عمومی به خاطر حساسیت به دارو منع دارد، از این روش استفاده می‌کنیم.

مساله مهمی که وجود دارد و سوال رایج اکثر خانم‌هاست، آن است که پس از انجام بلوک اپیدورال و قبل از زایمان، آیا قادر به راه رفتن هستند یا نه؟

این هم به خاطر همان اطلاع‌رسانی غلط است که بعضی‌ها تصور می‌کنند فلج خواهند شد! ما پس از اپی‌دورال، حتی آنها را از تخت پایین می‌آوریم تا قدم بزنند و تکنیک تنفسی را که در کلاس‌های زایمان فراگرفته‌اند، انجام دهند یا ورزش ملایمی انجام دهند.

روش کار در بی حسی اپیدورال

قبل از زایمان از فرد خواسته می‌شود با پشت خمیده، به یک طرف دراز بکشد و یا بنشیند. ماده بی‌حسی موضعی برای بی‌حسی کمر، در فضای بیرون طناب نخاعی (فضای اپیدورال) تزریق می‌شود. حدود ۱۰ تا ۲۰ دقیقه طول خواهد کشید تا دارو اثر کند. سوند در طول زمان زایمان باقی می‌ماند تا در صورت نیاز، مقدار بیشتری از بی‌حسی منتقل شود.

مزایای بی حسی اپیدورال

با استفاده از این روش مقدار کمتری داروی مسکن استفاده می‌شود مقدار و نوع دارویی که نیاز دارید، بر حسب مرحله درد شما تنظیم می‌شود اخیرا اپیدورال‌های قابل راه رفتن رایج شده که بیماران را محدود به تخت نمی‌کند اپیدورال برای سزارین بسیار رایج است زیرا شما می‌توانید در طول زایمان هوشیار باشید.

عوارض بی حسی اپیدورال

همانند تمامی اعمالی که در پزشکی انجام می‌شود بی‌حسی اپیدورال نیز ممکن است با عوارضی همراه باشد که در مقایسه با مزایای آن کاملا قابل چشم‌پوشی است.